Incipit ep̄la btī Pauli ap̄li
ad Romanos·

PAulus ſeruus
ihū xp̄i vo̅tus
ap̄ls ſegrega
tus in euange
liū dei qđ ante
ꝓmiſerat ꝑ ꝓ
phetas ſuos ī
ſcripturis ſc̄is de filio ſuo qui fa
ctus ē ei ex ſemine dauid ſm̄ car
nē qui p̄deſtinatus eſt filius dei ī
virtute ſcđm ſpm̄ ſanctificacōis
ex reſurrectione mortuoꝝ ihū xp̄i
dn̄i noſtri ꝑ quē accepim⁹ grām
⁊ apoſtolatū ad obediendū fidei
in oīb⁹ gentib⁹ ꝓ nomine ei⁹ ī q̄
bus eſtis ⁊ vos vo̅ti ihū xp̄i: om
nib⁹ q̄ ſūt rome dilectis dei vo̅tis
ſanctis· Grā vobis ⁊ pax a deo pa
tre ⁊ dn̄o noſtro ihū xp̄o· Primū
quidē gratias ago deo meo ꝑ ihm̄
xp̄m ꝓ oībus vob̄· q2 fides veſtra
annūciat̄ ī vniūſo mūdo· Teſtis
eni᷑ m̄ eſt de⁹ cui ſeruio ī ſpū meo
in euāgelio filij ei⁹ ꝙ ſine intmiſ
ſione memoriā veſtri facio ſemꝑ
in oracōnib⁹ meis· obſecrās ſi q̄
mō tandē aliqn̄ ꝓſpez iter habeā
in volūtate dei veniendi ad vos·
Deſidero eni᷑ videre vos· ut quid ī
ꝑtiar vobis gratie ſpūal̄ ad ꝯfir
mandos vos· ideſt ſimul ꝯſolari
in vob̄ ꝑ eā q̄ inuicē eſt fidē vrā3
atq3 meā· Nolo aūt vos ignorare
fratres· q̄a ſepe ꝓpoſui venire ad
vos et ꝓhibit⁹ ſū vſq3 adhuc ut
aliquē fructū habeā in vob̄ ſicut
⁊ in ceteris gētib⁹· Grecis ac bar
baris ſapientib⁹ et inſipientib⁹
debitor ſū· ita ꝙ in me ꝓmptum ē
⁊ vob̄ qui rome eſtis euāgelizare·
Nō eni᷑ erubeſco euāgeliū· Virt⁹
eni᷑ dei eſt in ſalutē oī credenti· iu
deo p̄mū ⁊ greco· Iuſticia eni᷑ dei ī
eo reuelat̄ ex fide in fidē· ſicut ſcri
ptū eſt· Iuſtus autē ex fide viuit·
Reuelat̄ eni᷑ ira dei de celo ſuꝑ oēm
īpietatē ⁊ iniuſticiā hominū eorū
q̄ veritatē dei in iniuſticia detinent·
q2 qđ notū ē dei manifeſtū ē ī ill̄
Deus eni᷑ illis reuelauit· Inuiſibi
lia eni᷑ ipſius a creatura mūdi ꝑ ea
que facta ſūt intellecta ꝯſpiciunt̄
Sempit̄na q3 ei⁹ virtus ⁊ diuinitas
ita ut ſint inexcuſabiles· Quia cū
ꝯgnouiſſent deū nō ſicut deū glo
rificauerūt aut grās egerūt· ſed
euanuerūt in cogitacōib⁹ ſuis et
obſcuratū eſt inſipiēs cor eoꝝ· Di
centes eni᷑ ſe eē ſapiētes· ſtulti fcī
ſūt· Et mutauerūt gloriā incorru
ptibilis dei in ſimilitudinē imagi
nis corruptibilis hoīs ⁊ volucꝝ ⁊
quadrupedū ⁊ ſerpentiū· Propt̄
qđ tradidit illos de⁹ in deſideria
cordis eoꝝ in immūdiciā· ut cōtu
melijs afficiāt corpa ſua in ſemet
ipſis· Qui cōmutauerūt veritatem
dei in mendaciū ⁊ coluerūt ⁊ ſuie
runt creature poti⁹ q̄ꝫ creatori qui
ē bn̄dictus ī ſecula amē· Propte
rea tradidit illos de⁹ in paſſiones
ignominie· Nā femine eoꝝ īmu
tauerūt naturalē vſū· in eū vſū q̄
eſt ꝯtr̄ naturā· Similit̄ aūt ⁊ ma
ſculi relicto naturali vſu femine ex
arſerūt in deſiderijs ſuis in inuicē
Maſculi in maſculos turpitudinē
operantes ⁊ mercedē quā oportuit
erroris ſui in ſemetipſis recipiētes
Et ſicut nō ꝓbauerūt deū hr̄e ī no
ticia· tradidit illos de⁹ ī reprobū

ſenſū ut faciāt ea q̄ nō ↄueniūt:
r̄pletos oī iniq̄tate·malitia·forni
cacōne·auaritia·neq̄tia·plenos ī
uidia·homicidio·ↄtencōne·dolo
malignitate·ſuſurrones·detracto
res·deo odibiles·ↄtumelioſos·ſu
pbos·elatos·inuētores malorū·
parentib⁹ nō obediētes·inſipien
tes·incōpoſitos·ſine affectione·
abſq; federe·ſine miſericordia·Qui
cū iuſtitiā dei cognouiſſent nō in
tellexerūt·qm̄ q̄ talia agūt digni
ſūt morte:nō ſoluz qui ea faciūt·ſꝫ
etiā q̄ ↄſentiūt facientib⁹· Ca·ij·

Propt̄ qđ inexcuſabilis es o
hō oīs qui iudicas·In quo
em̄ iudicas alterū:teipſū ↄdēnas.
Eadē ei agis que iudicas·Scim⁹
em̄ qm̄ iudiciū dei ē ſcđm veritatē
in eos q̄ talia agūt·Exiſtimas āt
h° o homo q̄ iudicas eos q̄ talia
agunt ⁊ facis ea:q̄ tu effugies iu
dicium dei.An diuitias bonitatis
ei⁹ ⁊ patiētie ⁊ lōganimitatis cō
temnis.Ignoās qm̄ benignitas
dei ad penitentiā te adducit.Scđꝫ
aūt duritiā tuā ⁊ impenitens cor
theſauriſas tibi irā in die ire ⁊ re
uelacōis iuſti iudicij dei q̄ reddet
vnicuiq; ſcđm opa ei⁹·Hijs qui
dē qui ſcđm patientiaz boni opis:
gloriā ⁊ honorē ⁊ incorrupcōez q̄
rentib⁹ vitā eternā·Hijs āt q̄ ſūt
ex ↄtencōne ⁊ q̄ nō acquieſcūt ve
ritati·credūt aūt iniq̄tati:ira et in
dignacō·tribulacō ⁊ anguſtia in
oēm aīaz hois opantis malū:iu
dei pmū ⁊ greci Gl'ia aūt ⁊ hono
⁊ pax oī opanti bonū:iudeo pmū
⁊ greco·Nō ei ē accepcō pſonarꝫ
apđ deū·Quicūq; em̄ ſine lege pec
cauerūt:ſine lege peribūt.Et qui
cūq; in lege peccauerūt:p legez iu
dicabunt·Nō em̄ auditores legis
iuſti ſūt apud deū·ſꝫ factores legis
iuſtificabunt·Cū ei gētes q̄ legē
nō hn̄t naturalit̄ ea que legis ſūt
faciūt:eiuſmodi legē non hn̄tes:
ipſi ſibi ſūt lex q̄ oñdūt op⁹ legis
ſcriptū ī cordib⁹ ſuis:teſtimoniū
reddēte illis cōſciā ipōꝝ ⁊ int̄ ſe in
uicez cogitacōnū accuſantiū aut
etiā defendētiū in die cū iudicabit
de⁹ occulta hoim ſcđm euāgeliuz
meū p ihm xp̄m·Si autē tu iude⁹
ↄgnominaris ⁊ reqeſcis in lege ⁊
gloriaris ī deo ⁊ noſti voluntatez
ei⁹ ⁊ ꝓbas vtiliora inſtruct⁹ p le
gē:ↄfidis teipm eē ducē cecoꝝ·lu
mē eoꝝ q̄ in tenebris ſūt·erudito
rez īſipiētiū·magiſtꝝ infātiū·ha
bentē formaz ſciē ⁊ veritatis ī lege
q̄ ḡ aliū doces teipm n̄ doces·Qui
p̄dicas nō furandū furaris·q̄ di
cis nō mechādū mecharis·Qui
abhominaris ydola·ſacrilegiuz fa
cis·Qui in lege gloriaris·p p̄uari
cationez legis deū inhonoras Nō
mē em̄ dei p vos blaſphemat̄ int̄
gētes·ſicut ſcriptū ē·Circūciſio q̄
dē ꝓdeſt ſi legē obſerues·ſi aūt p̄
uaricator legis ſis·circūciſio tua
preputiū facta ē Si igit̄ preputiū
iuſtitias legis cuſtodiat:nōne p̄
putiū illi⁹ ī circūciſionē reputabi
tur.Et iudicabit id qđ ex natura
ē preputiū legē ↄſūmās te·q̄ p lit
terā ⁊ circūciſionez p̄uaricator es
legis·Nō em̄ q̄ in manifeſto iude
us ē neq; q̄ in manifeſto in carne
ē circūciſio·ſꝫ q̄ in abſcōdito iude
us ē ⁊ circūciſio cordis in ſpū nō
littera:cuius laus non ex homini
bus ſꝫ ex deo eſt· Ca·iij·

Qvid ḡ amplius iudeo aut q̄
vtilitas circūciſiōis. Multū
ꝑ oēꝫ modū. Primū quidē. q̄r cre
dita ſūt illis eloquia dei. Quid enī
ſi quidā illoꝝ nō crediderūt. Nun
q̄d incredulitas illoꝝ fidē dei eua
cuauit. Abſit. Eſt aūt deus verax.
Oīs aūt hō mendax ſicut ſcriptū
ē ut iuſtificeris in ſermonibꝫ tuis
⁊ vincas cū iudicaris. Si aūt iniq̄
tas noſtra iuſticiā dei ꝯmendat:
q̄d dicemꝰ. Nūquid iniquꝰ ē deꝰ
qui infert irā. Scd̄m hoīem dico.
Abſit. Alioqń quō iudicabit deꝰ
hunc mūdū. Si enī veritas dei in
meo mēdatio abūdauit in gl'iaꝫ
ipſiꝰ. quid adhuc ⁊ ego tanq̄ pec
cator iudicor ⁊ nō ſic blaſphema
mur ⁊ ſicut aiūt quidā nos dicē
faciamus mala ut veniāt bona.
Quoꝝ dānacō iuſta eſt. Quid ḡ.
Precellimꝰ eos. Nequaq̄. Cauſa
ti enī ſumꝰ iudeos ⁊ grecos omēs
ſb̄ peccato eē. ſicut ſcriptū ē. Quia
nō ē iuſtꝰ quiſq̄. nō ē intelligēs.
nō eſt requirēs deū. Omēs declina
uerūt ſimul inutiles facti ſūt. non
eſt qui faciat bonū: nō ē vſq̄ ad
vnū. Sepulchꝝ patēs eſt guttur
eoꝝ. linguis ſuis doloſe agebant
venenū aſpidū ſub labijs eoꝝ.
Quoꝝ os maledictōe et amaritu
dine plenū eſt. veloces pedes eoꝝ
ad effundendū ſāguinē. Cōtritio
⁊ infelicitas in vijs eoꝝ ⁊ viā pa
cis nō ꝯgnouerūt. nō eſt timor dei
añ oculos eoꝝ. Scimꝰ aūt. q̄m q̄
cūq̄ lex loquit̄ hijs q̄ in lege ſunt
loquit̄. ut oē os obſtruat̄ ⁊ ſb̄di
tus fiat oīs mūdus deo. q̄r ex ope
ribꝰ legis n̄ iuſtificabit̄ oīs caro
corā illo. Per legē enī ꝯgnicō pec
cati. Nūc autē iuſticia dei ſine lege
manifeſta ē. teſtificata a lege ⁊ ꝓ
phetis. Iuſticia aūt dei ꝑ fidē iħu
xp̄i in oēs et ſuꝑ oēs qui credūt ī
eū. Nō enī eſt diſtinctio. Oēs enī
peccauerūt ⁊ egēt gloria dei. iuſtifi
cati gratis ꝑ grām ipſiꝰ ꝑ redēpcō
neꝫ que ē in xp̄o iħu. quē ꝓpoſuit
deus ꝓpiciatorē ꝑ fideꝫ in ſāguine
ipſiꝰ ad oſtēſioneꝫ iuſticie ſue ꝓpt̄
remiſſionē precedētiū delictoꝝ in
ſuſtētacōe dei ad oſtēſionē iuſticie
eius in hoc tp̄e. ut ſit ipſe iuſtus ⁊
iuſtificans eū qui ex fide eſt iħu
xp̄i. Vbi ē ḡ gloriatio tua. Exclu
ſa ē. Per quā legē. Factoꝝ. Nō.
Sed ꝑ legē fidei. Arbitramur enī
iuſtificari hoīem ꝑ fidē ſine opibꝫ
legis. An iudeoꝝ deꝰ tm̄. Nōne ⁊
gētiū. ymo ⁊ gētiū. Q̄m q̄de vnꝰ ē
deꝰ q̄ iuſtificat circūciſionē ex fide
⁊ ꝑputiū ꝑ fidē. Legē ḡ deſtruimꝰ
ꝑ fidē. Abſit. Sꝫ legē ſtatuimꝰ.

Qvid ḡ dicemꝰ in — Ca. iiij.
uēniſſe abrahaꝫ p̄rem n̄rm
ſcd̄m carnē. Si ei abrahā ex opi
bus iuſtificatus ē. habꝫ gloriaꝫ.
ſꝫ nō apud deū. Quid enī dic̄ ſcri
ptura. Credidit abrahaꝫ deo ⁊ re
putatū eſt illi ad iuſticiā. Ei autē
q̄ opat̄ merces nō imputat̄ ſcd̄m
grām. ſꝫ ſcd̄m debitū. Ei vero q̄ nō
opat̄. credēti aūt in eū qui iuſtifi
cat impiū reputat̄ fides eiꝰ ad iu
ſticiā ſcd̄m ꝓpoſitū gratie dī. ſicut
⁊ dauid dicit beatitudinē hoīs
cui deus accepto fert iuſticiā ſine
opibꝰ. Beati quoꝝ remiſſe ſūt ini
quitates ⁊ quoꝝ tecta ſunt pc̄tā.
Btūs vir cui nō imputabit dn̄s
peccatū. Btītudo ḡ hec ī circūciſio
ne manet ā etiā ī p̄puciō. dicimꝰ

em̄· ꝙ reputata ē abrahe fides ad
iuſticiā· Quo ergo reputata ē· In
circūciſione: an in preputio· Non
in circūciſione· ſed in preputio̅· Et
ſignū accepit circūciſionis ſignā
culū iuſticie fidei que ē i preputio
ut ſit pat̃ oīm credentiū ꝑ ꝑputiū:
ut reputet̃ ⁊ illis ad iuſticiā· Et ſit
pat̃ circūciſionis: nō hiis tm̄ qui
ſūt ex circumciſione· ſꝫ ⁊ hiis qui
ſectant̃ veſtigia fidei que ē in pre
putio patris nr̄i abrahe· Non em̄
ꝑ legē ꝓmiſſio abrahe aut ſemini
ei⁹ ut heres eēt mūdi· ſed ꝑ iuſti
tiā fidei· Si em̄ qui ex lege: heredes
ſunt: exinanita ē fides· abolita eſt
ꝓmiſſio· Lex eī irā opat̃· Vbi eī
nō ē lex: nec ꝑuaricatio· Ideo ex fi
de ut ſcd̄m grāꝫ firma ſit ꝓmiſſio
oī ſemini· Nō ei q̃ ex lege eſt ſolū
ſed ⁊ ei q̃ ex fide eſt abrahe q̃ pat̃
ē oīm noſtꝝ ſicut ſcriptū ē· Quia
pr̄eꝫ multaꝝ gētiū poſui te aū deū
cui credidiſti q̃ viuificat mortuos
⁊ vo̅t ea q̃ non ſūt tanq̄ ea q̃ ſūt·
Qui ꝯtra ſpem in ſpeꝫ credidit: ut
fieret pat̃ multaꝝ gentiū ſcd̄m q̃d
dictū eſt ei· Sic erit ſemē tuū ſicut
ſtelle celi ⁊ arena maris· Et nō in
firmatus eſt in fide nec ꝯſiderauit
corp⁹ ſuū emortuū· cū iam fere cē
tum eēt annoꝝ ⁊ emortuā vuluā
ſare· In repromiſſione etiā dei nō
heſitauit diffidētia· ſed ꝯfortatus
ē fide dans gloriā deo: pleniſſime
ſciens: ꝙ quecunqꝫ ꝓmiſit de⁹ po
tens eſt ⁊ facere· Ideo ⁊ reputatuꝫ
ē illi ad iuſticiā· Nō ē aūt ſcriptū
tm̄ ꝓpt̃ ipm̄ ꝙ reputatuꝫ ē illi ad
iuſticiaꝫ· ſꝫ ⁊ ꝓpt̃ nos q̃b⁹ reputa
bit̃ credentib⁹ in eū qui ſuſcitauit
ihm̄ xp̄m dn̄m noſtrū a mortuis
q̃ traditus eſt ꝓpter delicta noſtrā
⁊ reſurrexit ꝓpt̃ iuſtificacōēꝫ nrāꝫ·
Iuſtificati ergo ex fi Ca· v·
de pacē habeamus ad deū ꝑ dn̄m
noſtꝝ ihm̄ xp̄m ꝑ quē habemus
acceſſum ꝑ fidē in gratiaꝫ iſtā in q̃
ſtam⁹ ⁊ gloriamur in ſpe glorie fi
lioꝝ dei· Nō ſolū aūt· ſed ⁊ gloria
mur in tribulatiōib⁹: ſcientes ꝙ
tribulatio patientiā opat̃· patiē
tia aūt ꝓbacōnē· ꝓbatio vero ſpē·
Spes aūt nō ꝯfundit· ꝙ caritas
dei diffuſa eſt in cordib⁹ noſtris
ꝑ ſpiritūſanctū qui datus ē nob̄·
Vt q̃d em̄ xp̄s cū adhuc infirmi
eēm⁹ ſcd̄m temp⁹ ꝓ impiis mortu
us ē· Vix em̄ ꝓ iuſto q̃s morit̃·
Naꝫ ꝓ bono forſitā q̃s audeat mo
ri· Comendat aūt caritatē ſuā de⁹
in nob̄· qm̄ cū adhuc peccatores
eēm⁹ ſcd̄m temp⁹ xp̄us ꝓ nob̄ mor
tu⁹ eſt· Multo igit̃ magis nūc iu
ſtificati in ſanguine ipi⁹ ſalui eri
mus ab ira ꝑ ipſum Si enim cum
inimici eēmus reconciliati ſumus
deo ꝑ mortē filii ei⁹· multomagis
recōciliati ſalui erimus in vita ip
ſius· Nonſolū autem· ſed ⁊ glori
amur in deo per dominū noſtrum
ihesū xp̄m per quē nūc reconcilia
tionem accepimus· Propterea ſi
cut ꝑ vnū hominē peccatū in hūc
mundū itrauit ⁊ ꝑ peccatū mors
⁊ ita in omnes homines mors per
tranſiit in quo oēs peccauerunt·
Vſqꝫ ad legem enim peccatū erat
in mundo· Peccatum autem non
imputabatur cum lex non eſſet·
ſed r̄gnauit mors ab adam vſqꝫ
ad moyſen· etiam in eos qui nō
peccauerunt in ſimilitudineꝫ pre
uaricacōnis ade q̃ ē forma futuri·

S; nõ ſicut delictũ ita ⁊ donũ Si ei
vni⁹ delicto multi mortui ſũt· mul
tomagiſ grã dei ⁊ donũ· in gratia
vni⁹ hoīs ihũ xp̄i in plures abũ
dauit· Et nõ ſicut p̄ vnũ pctm̃ ita
⁊ donũ· Nã iudiciũ ex vno in cōdē
natõez· grã aũt ex multiſ delictiſ
ī iuſtificatõnē· Si em̃ vni⁹ delicto
mors regnauit p̄ vnuz· multoma
gis abũdantiã gratie ⁊ donatõis
et iuſtitie accipiẽtes ī vita regna
bũt p̄ vnũ ihm̄ xp̄m· Igiť ſicut p̄
vni⁹ delictũ in oīes hoīes in cōdē
natõem· ſic ⁊ p̄ vni⁹ iuſtitiã ī oēſ
hoīes ī iuſtificatõez vite· Sicͭ ei p̄
ī obedientiã vni⁹ hoīs peccatores
cōſtituti ſũt multi· ita ⁊ p̄ vni⁹ obe
ditõem iuſti cōſtituenť multi· Lex
autē ſbīntrauit ut abũdaret deli
ctũ· Vbi aũt abũdauit delictũ· ſu
pabundauit grã· ut ſicut regna
uit pctm̃ ī mortē· ita ⁊ grã regnet
p̄ iuſtitiã in vitã eternã per ihesũ
criſtũ dominũ noſtꝝ· Ca·vi·

QVid ğ dicem⁹· Manebim⁹
ī peccato ut grã abũdet· Ab
ſit Si ei mortui ſum⁹ peccato· quõ
adhuc viuem⁹ in illo· An igno
ratis fratres· qꝛ quicũqꝫ baptiſa
ti ſum⁹ ī xp̄o ihũ ī morte ipi⁹ bap
tiſati ſum⁹· Cõſepulti em̃ ſumus
cum illo p̄ baptiſmuz in mortē ut
quõ xp̄s ſurrexit a mortuis p̄ glo
riã pr̄is· ita ⁊ nos ī nouitate vite
ambulem⁹· Si em̃ cōplantati facti
ſum⁹ ſimilitudini mortis ei⁹: ſimľ
⁊ reſurrectõis erim⁹· Hoc ſciẽtes·
qꝛ vetus hõ noſter ſiľ crucifix⁹ ē
ut deſtruatur corp⁹ peccati· ut vl
tra nõ ſeruiamus peccato· Qui ei
mortu⁹ eſt· iuſtificat⁹ ē a peccato
Si autez mortui ſum⁹ cũ xp̄o credi
m⁹ qꝛ ſimul etiã viuem⁹ cũ criſto
ſcientes qꝫ xp̄us reſurgẽs ex mor
tuis iam nõ moriť· mors illi vltra
nõ dñabiť· Qꝫ em̃ mortu⁹ eſt pec
cato mortu⁹ ē ſeľ· qꝫ autem viuit
viuit deo· Ita ⁊ vos exiſtiate vos
mortuos quidē eē pctõ· viuentes
aũt deo in criſto ihũ· Nõ ğ regnet
peccatũ in veſtro mořli corpore ut
obediatis cõcupiſcẽcijs eius· Sed
neqꝫ exhibeatis mẽbra veſtra ar
ma iniq̃tatis pctõ· ſꝫ exhibete voſ
deo tãqꝫ ex mortuis viuentes ⁊ mē
bra veſtr̃ arma iuſtitie deo· Pctm̃
em̃ vob̃ nõ dñabiť· Nõ em̃ ſub le
ge eſtis· ſꝫ ſb̃ grã. Quid ğ· Pecca
bim⁹· qm̃ nõ ſum⁹ ſub lege ſꝫ ſub
gratia· Abſit· An neſcitiſ qm̃ cui
exhibetis vos ſeruos ad obedien
dũ ſui eſtis ei⁹ cui obediſtiſ ſiue
peccati ad mortē ſiue obeditõnis
ad iuſtitiã· Grãs aũt deo qꝫ fuiſtis
ſui peccati· obediſtis aũt ex corde
in eã formaz doctrine ī qua tradi
ti eſtis· Liberati aũt a peccato· ſui
facti eſtis iuſtitie· Humanũ dico
ꝓpť infirmitatē carnis veſtre· Sicͭ
em̃ exhibuiſtis mẽbra veſtra ſer
uire immundicie ⁊ iniquitati ad
iniquitatē· ita nũc exhibete mẽbr̃
veſtr̃ ſeruire iuſtitie in ſanctifica
tionē· Cũz em̃ ſerui eētis peccati li
beri fuiſtis iuſtitie. Quez ğ fructũ
habuiſtis tũc· in quibꝫ nunc eru
beſcitis· Naz finis illoꝝ mors eſt.
Nunc vero liberati a peccato ſerui
aũt facti deo· habetis fructũ veſtꝝ
in ſanctificatõem· finē vero vitaz
eternaz· Stipẽdia em̃ peccati mors
Gratia autē dei vita eterna in cri
ſto ihũ domino nr̃o· Ca·vij·

An ignoratis fratres ſciētibꝰ
enī legē loquor·q̄ lex i hoīe
dn̄atur q̄nto tp̄e viuit.⸿Naʒ que
ſub viro ē mulier:viuente viro al
ligata eſt legi· Si aūt mortuꝰ fue
rit vir eiꝰ:ſoluta ē a lege viri·Igi
tur viuēte viro vocabit̄ adultera
ſi fuerit cū alio viro·ſi aūt mortuꝰ
fuerit vir eiꝰ:liberata ē a lege viri
ut nō ſit adultera ſi fuerit cū alio
viro·Itaq̄ꝫ fratres mei ⁊ vos mor
tificati eſtis legi p̄ corpꝰ xp̄i:ut ſi
tis alteriꝰ q̄ ex mortuis reſurrexit:
ut fructificetis deo·Cū enī eēmus
in carne:paſſiones peccatorū q̄ p̄
legē erant opabant̄ in membris
nr̄is:ut fructificarēt morti· Nunc
aūt ſoluti ſumꝰ a lege mortis in q̄
detinebamur:ita ut ſuiamꝰ ī no
uitate ſpūs ⁊ nō in vetuſtate litte
re· Quid ḡ dicemꝰ⸿Lex peccatum
ē⸿Abſit·Sʒ peccatū nō ꝯgnoui:nͥ
p̄ legē·Nā ꝯcupiſcentiā neſciebā
niſi lex diceret·Nō ꝯcupiſces·Oc
caſione autē accepta:pc̄tm̄ p̄ mā
datum opatū ē in me oēm ꝯcupi
ſcentiā·Sine lege eī pc̄tm̄ mortuū
erat·Ego aūt viuebā ſine lege ali
quādo·Sed cū veniſſet mandatū
peccatū reuixit·Ego aūt mortuꝰ ſū
⁊ inuentū ē m̄ mandatū q̄d erat
ad vitā:hoc eē ad mortē· Naʒ pec
catuʒ occaſione accepta p̄ māda
tū ſeduxit me ⁊ p̄ illd̄ occidit·Ita
q̄ꝫ lex quidē ſācta ⁊ mandatū ſan
ctū ⁊ iuſtū ⁊ bonū· Qd̄ ḡ bonū eſt
m̄ factū ē mors.⸿Abſit·Sed pc̄tm̄
ut appareat pc̄tm̄ p̄ bonū opatuʒ
ē m̄ mortē:ut fiat ſupra modum
peccās pc̄tm̄ p̄ mandatū·Scimus
enī:q̄ lex ſpūal̄ ē·Ego aūt carna
lis ſū:venūdatus ſub pc̄ō·Qd̄ eī
operor nō intelligo·Nō enī q̄d vo
lo bonū hoc ago·ſ; q̄d odi maluʒ
illud facio· Si aūt q̄d nolo illud
facio:ꝯſentio legi q̄m̄ bona ē·Nūc
aūt iaʒ nō ego operor illud·ſ; q̄d
habitat ī me pc̄tm̄·Scio eī q̄ nō
habitat in me:hoc ē in carne mea
bonū· Nā velle adiacet m̄·pficere
aūt bonū nō inuenio· Nō enī q̄d
volo bonū hoc facio·ſ; quod nolo
maluʒ hoc ago·Si aūt q̄d nolo il
lud facio:iā n̄ ego operor illud · ſ;
q̄d habitat in me pc̄tm̄·Inuenio
igit̄ legē volenti mihi facere bonū
q̄m̄ m̄ malū adiacet Cōdelector eī
legi dei ſcd̄m interioreʒ hoīem·Vi
deo aūt aliā legē in mēbris meis
repugnantē legi mētis mee ⁊ cap
tiuantē me in lege peccati que eſt
ī mēbris meis·Infelix ego homo
quis me liberābit de corpe mortis
huiꝰ⸿Grātia dei p̄ ihe͂ſū xp̄m dn̄m
nr̄m.Igit̄ ego ip̄e mēte ſeruio legi
dei·carne aūt legi pc̄i Ca·viii·

Nihil ergo nūc damnacōnis
eſt hijs qui ſunt ī criſto ihe
ſu qui non ſcd̄m carneʒ ambulāt
Lex enim ſpiritus vite in xp̄ō ihe
ſu:liberāuit me a lege peccati ⁊ mor
tis·Nam q̄d impoſſibile erat legi
in quo infirmabatur per carneʒ:
deus filiū ſuum mittens in ſimili
tudinē carnis pc̄i ⁊ de pc̄ō dam
nauit pc̄tm̄ ī carne:ut iuſtificacō
legis impleret̄ in nobis q̄ nō ſcd̄ʒ
carnē ambulamꝰ·ſed ſcd̄ʒ ſpiritū
Qui enī ſcd̄m carneʒ ſūt:q̄ carnis
ſūt ſapiūt·q̄ vero ſcd̄m ſpm̄ ſūt:q̄
ſunt ſpiritus ſentiunt · Nam pru
dentia carnis mors eſt·prudentia
autem ſpiritus vita et pax· Quo
niā ſapiētia carnis inimica eſt dō

Legi em̄ dī nō eſt ſbiectā: nec em̄
pōt. Qui aūt ī carne ſūt deo placē
nō poſſunt. Vos aūt in carne nō
eſtis ſ; in ſpū. ſi tn̄ ſpūs dei habi
tat in vob. Siquis aūt ſpm̄ xpi n̄
habet. hic nō ē eius. Si aūt xpus
in vobis ē. corp⁹ quidē mortuū ē
ꝓpt peccatū. ſpūs vero viuit ꝓpt
iuſtificacōem. Qd ſi ſpūs eius qui
ſuſcitauit ihm̄ a mortuis habitat
in vob qui ſuſcitauit ihm xp̄m a
mortuis viuificabit et mortalia cor
pora vr̄a ꝓpt inhabitantē ſpm̄ ei⁹
ī vobis. Ergo fratres debitores ſu
m⁹ nō carni ut ſcdm carnē viua
mus. Si em̄ ſcdm carnē vixeritis
moriemī. ſi autē ſpū facta carnis
mortificaueritis viuetis. Quicūq;
em̄ ſpū dei agunt. hij ſunt filij dei
Nō em̄ accepiſtis ſpm̄ ſeruitutis
iterū in timore ſed accepiſtis ſpm̄
adopcōis filiorū ī quo clamam⁹
abba pat. Ipſe em̄ ſpūs teſtimo
niū reddit ſpiritui noſtro qꝫ ſum⁹
filij dei. Si autē filij ⁊ heredes. here
des quidē dei. coheredes aūt criſti.
ſi tn̄ ꝯpatimur ut ⁊ glorificemur.
Exiſtimo em̄ qꝫ nō ſint condigne
paſſiones hui⁹ tpis ad futuram
gloriā que reuelabit ī nobis. Nā
expectatio creature reuelacōem fi
liorū dei expectat. Vanitati em̄ crea
tura ſubiecta ē nō volēs. ſ; ꝓpt eū
qui ſbiecit in ſpe. qꝛ et ipſa creatu
ra liberabit a ſeruitute corrupcōis
in libertatē glorie filiorū dī. Scim⁹
em̄ qꝫ omīs creatura ingemiſcit ⁊
pturit vſq; adhuc. Nō ſolū autē
illa ſ; et nos ipſi pⁱmitias ſpūs ha
bētes ⁊ ipſi intē nos gemim⁹ adop
tionē filiorū dei. expectantes redēp
tionē corpis noſtri. Spe em̄ ſalui
facti ſum⁹. Spes aūt q̄ videt nō ē
ſpes. Nā qd videt quis qd ſperat.
Si aūt qd nō videm⁹ ſperam⁹ per
patientiā expectam⁹. Similit aūt
⁊ ſpūs adiuuat infirmitatē nrām
Nā qd orem⁹ ſicut oportet neſci
m⁹. ſ; ipſe ſpūs poſtulat ꝓ nob ge
mitib⁹ inenarrabilib⁹. Qui autē
ſcrutat corda ſcit quid deſideret
ſpūs. qꝛ ſcdm deū poſtulat ꝓ ſan
ctis. Scim⁹ aūt qm̄ diligentibus
deū om̄a coopant in bonū hijs q̄
ſm ꝓpoſitū vocati ſunt ſancti. Nā
quos pſciuit et predeſtinauit cō
formes fieri ymaginis filij ſui ut ſit
ipſe pmogenitus in multis fratri
bus. Quos autē pdeſtinauit hos
et vocauit ⁊ quos vocauit hos ⁊ iuſti
ficauit. Quos autē iuſtificauit il
los ⁊ glorificauit. Quid ḡ dicem⁹
ad hec. Si de⁹ ꝓ nobis quis ꝯtra
nos. Qui etiā ꝓprio filio nō pep
cit. ſ; ꝓ nobis oīb⁹ tradidit illū.
Quō nō etiā cū illo om̄a nob do
nauit. Quis accuſabit aduerſus
electos dei. De⁹ q̄ iuſtificat. Quis
eſt qui ꝯdēnet. Xpūs ihs q̄ mor
tuus eſt ymo qui ⁊ reſurrexit qui
eſt ad dexterā dei qui etiā interpel
lat ꝓ nob. Quis ḡ nos ſeparabit
a caritate criſti. Tribulacō an an
guſtia an perſecutio an fames an
nuditas an piculū an gladi⁹. ſi
cut ſcriptū eſt. Quia ꝓpt te morti
ficamur tō die. eſtimati ſum⁹ ſic
oues occiſionis. Sed in hijs oīb⁹
ſuperam⁹. ꝓpt eū qui dilexit nos.
Cert⁹ ſū em̄. qꝛ neq; mors neq; vi
ta neq; āgeli neq; pncipat⁹ neq;
vtutes neq; inſtantia neq; futura
neq; fortitudo neq; altitudo neq;
pfūdū neq; creatura alia poterit

noſ ſepare a caritate dei que eſt i
xp̄o iħu dn̄o noſtro. Ca.ix.

Veritatē dico in xp̄o iħu: non
mētior: teſtimoniū m̄ phibē
te ɔſciā mea in ſpūſancto. qm̄ tri
ſtitia mihi ē magna ꝛ cōtinu⁹ do
lor cordi meo. Optabā eñ ego ipē
anathema ēē a xp̄o pro fratrib⁹
meis q̄ ſūt ɔgnati mei ſcđꝫ carnē
q̄ ſunt iſrahelite. quoꝝ adoptio ē
filioꝝ ꝛ gloria ꝛ teſtamentū et le
giſlacō ꝛ obſequiū ꝛ promiſſa: q̄
rū patres ex quib⁹ xp̄s ſcđm car
nē qui ē ſup oīa deus benedictus
in ſecula amē. Nō aūt qꝛ exciderit
verbuꝫ dei. Nō eñ oēs qui ex iſra
hel ſūt hij ſunt iſrahelite: neqꝫ qui
ſemē ſūt abrhe oēs filij. Sꝫ in yſa
ac vocabitꝰ tibi ſemē. ideſt non q̄
filij carnis hij filij dei. ſꝫ q̄ filij ſunt
ꝓmiſſionis: eſtimantꝰ in ſemine.
Promiſſionis eī verbū hoc ē ſcđꝫ
hoc temp⁹ veniā et erit ſare fili⁹.
Nō ſolū āt illa. ſꝫ ꝛ rebecca ex vno
ɔcubitu habens yſaac patris no
ſtri. Cū eñ nondū nati fuiſſent ā
aliquid boī egiſſent aut mali: ut
ſcđm electioneꝫ ꝓpoſitū dei mane
ret nō ex opibus ſed ex vocante
dictū eſt ei. qꝛ maior ſeruiet mino
ri ſicꝰ ſcriptuꝫ ē. Jacob dilexi: eſau
āt odio habui. Quid ḡ dicem⁹?
Nūquid iniquitas apud deum?
Abſit. Moyſi eñ dicit. Miſerebor
cui miſertus ſū ꝛ miſericordiā pre
ſtabo cui miſerebor. Igitur nō vo
lentis neqꝫ currentis. ſꝫ miſerentis
ēſt dī. Dicit enim ſcriptuā phara
oni. Quia in hoc ipꝫ excitaui te ut
oſtendā in te virtutem meam et
ut annūtietur nomen meū in vni
uerſa terra. Ergo cui vult miſeretꝰ

ꝛ quem vult indurat. Dicis itaqꝫ
mihi. Quid adhuc queritꝰ? Volū
tati ei⁹ quis reſiſtit? O hō tu quiſ
es qui rñdeas deo? nūquid dicit
figmentū ei qui ſe finxit: quid me
feciſti ſic? An nō habet poteſtatē
figulus luti ex eadeꝫ maſſa facere
aliud quidē vas in honorē: aliud
vero ī ɔtumeliā? Qđ ſi deus volēs
oñdere irā ꝛ notā facere potentiā
ſuam ſuſtinuit in multa patiētia
vaſa ire apta in interitū: ut oñde
ret diuitias glorie ſue in vaſa mi
ſericordie que prepauit ī gl̄iam.
Quos ꝛ vocauit nos: non ſolū ex
iudeis ſꝫ etiam ex gentib⁹ ſicut in
oſee dicit. Vocabo nō plebē meā:
plebē meā. ꝛ nō dilectā: dilectā. ꝛ
nō miſericordiā ɔſecutam: miſeri
cordiā ɔſecutā. Et erit: in loco vbi
dictū ē eis nō plebs mea vos: ibi
vocabuntꝰ filij dei viui. Iſaias au
tē clamat ꝓ iſrl̄. Si fuerit numer⁹
filioꝝ iſrl̄ tanq̄ arena maris reli
q̄e ſalue fiēt. Verbū aūt ɔſūmās
ꝛ abbreuiās in eq̄tate. qꝛ verbuꝫ
breuiatū faciet dn̄s ſuper terrā. Et
ſicut p̄dixit yſaias niſi dn̄s ſaba
oth reliquiſſet nob̄ ſemē ſicꝰ ſodo
ma facti eēm⁹ et ſicut gomorra ſi
miles fuiſſem⁹. Quid ḡ dicem⁹?
Qđ gētes que nō ſectabantꝰ iuſti
tiaꝫ apꝑrehēderūt iuſtitiaꝫ. iuſtiti
am autē que ex fide eſt. Iſrahel ve
ro ſectando legeꝫ iuſtitie in legē iu
ſtitie nō ꝑuenit. Quare? qꝛ nō ex
fide. ſꝫ quaſi ex opib⁹. Offenderūt
enim lapidē offenſionis ſicut ſcri
ptum eſt. Ecce pono in ſyon lapi
dem offenſionis ꝛ petram ſcanda
li ꝛ omnis qui credit in eum non
confundetur. Ca.x.

Fratres voluntas q̄dē cordis
mei ⁊ obſecratio ad deuꝫ fit
illis in ſalutē. Teſtimoniū eni̅ p̄
hibeo illis q̄ emulacōem quideꝫ
dei h̄nt. ſ; nō ſc̄dm ſcientiā. Igno
rantes eni̅ iuſticiā dei ⁊ ſuā querē
tes ſtatuere: iuſticie di nō ſūt ſub
iecti. Finis eni̅ legis xp̄s ad iuſti
ciā omni credenti. Moyſes eni̅ ſcri
pſit qm̄ iuſticiā que ex lege eſt q̄
fecerit hō viuet in ea. Que aūt ex
fide eſt iuſticia ſic dicit. Ne dixeris
in corde tuo. quis aſcendet in celū
ideſt xp̄m deducere. aut q̄s deſcē
det in abiſſuꝫ. hoc eſt criſtū a mor
tuis reuocare. S; q̄d dicit ſcriptu
ra. Prope eſt verbū in ore tuo et
in corde tuo. Hoc eſt verbū fidei
q̄d p̄dicamꝰ. q̄ ſi ꝯfitearis in ore
tuo dn̄m ih̄m ⁊ in corde tuo credi
deris q̄ deꝰ illum ſuſcitauit a mor
tuis ſaluꝰ eris. Corde eni̅ creditur
ad iuſticiaꝫ. ore aūt ꝯfeſſio fit ad
ſaluteꝫ. Dicit eni̅ ſcriptura. Oīs q̄
credit in illū nō ꝯfundet̄. Nō eni̅ ē
diſtinctō iudei ⁊ greci. Nō idē dn̄s
omniū. diues in oēs qui inuocāt
illū. Omnis eni̅ quicūq; inuocaue
rit nomē dn̄i ſaluꝰ erit. Quō ḡ in
uocabūt i quē nō crediderūt. Aut
quō credēt ei quē nō audierunt.
Quō autē audiēt ſine p̄dicante.
Quō vero predicabūt n̄ mittāt̄.
Sicut ſcriptū ē. Q̄m ſpecioſi pedes
euāgeliſantiū pacē euangeliſan
tiū bō. S; nō oēs obediūt euange
lio. Iſaias eni̅ dicit. Dn̄e quis cre
didit auditui nr̄o. ḡ fides ex au
ditu. auditus aūt p̄ verbū criſti.
S; dico. Nūquid nō audierunt.
Et quidē in oēm terrā exiuit ſonꝰ
eoruꝫ ⁊ in fines orbis terre verba
eoꝝ. Sed dico. Nūquid iſrl̄ non
cognouit. Primꝰ moyſes dicit.
Ego ad emulacōem vos adducā
in nō gentē. in gentē inſipientē in
irā vos mittā. Iſaias aūt audet ⁊
dicit. Inuētus ſū a nō querentibꝫ
me. palā apparui hijs q̄ me n̄ intē
rogabāt. Ad iſrahel aūt dic̄. To
ta die expandi manus meas ad
p̄p̄lm nō credentē. ſ; ꝯtradicētē m̄.
Dico ḡ. Nūquid deꝰ Ca. xi.
repulit p̄p̄lm ſuū. Abſit. Nā
⁊ ego iſrahelita ſū ex ſemine abra
haꝫ de tribu beniamin. Nō repulit
dn̄s plebē ſuaꝫ quā preſciuit. An
neſcitis in helia q̄d dicit ſcriptuā
quēadmodū interpellat deū aduſū
iſrahel. Dn̄e p̄p̄has tuos occide
rūt. altaria tua ſuffoderunt ⁊ ego
relictus ſū ſolus ⁊ querūt animā
meā. S; quid dicit illi diuinū rn̄ſū.
Reliqui m̄ ſeptēmilia viroꝝ q̄ nō
curuauerūt genua an̄ baal. Sic
ḡ ⁊ in hoc tp̄e reliq̄e ſc̄dm electio
nē gratie ſalue facte ſūt. Si auteꝫ
grā iaꝫ nō ex opibꝰ. Alioqn̄ grā
iam nō ē grā. Quid ḡ. Q̄d quere
bat iſrl̄ hoc n̄ ē ꝯſecutꝰ. electō āt
ꝯſecuta eſt. ceteri vero excecati ſūt
ſicut ſcriptū ē. Dedit illis deꝰ ſp̄m
ꝯpūctionis. oculos ut nō videāt
⁊ aures ut nō audiant uſq; in ho
diernū dieꝫ. Et dauid dicit. Fiat
menſa eoꝝ corā ip̄is in laqueum
⁊ in capcōem ⁊ in ſcandalū ⁊ i re
tributiōem illis. Obſcurent̄ oculi
eoꝝ ne videant ⁊ dorſū eoꝝ ſemp̄
incurua. Dico ḡ. Nūquid ſic offen
derūt ut caderēt. Abſit. S; illorū
delicto ſalus gētibꝰ ut illos emu
lent̄. Q̄d ſi delictuꝫ eoꝝ diuitie ſūt
mundi et diminutio eorū diuitie

gētiū q̄nto magis plenitudo eoꝝ.
vobis em̄ dico gētibꝰ. Q̄mdiu q̄
dē ego ſū gētiū apłus miniſteriū
meū honorificabo ſi quo mō ad
emulandū ꝓuocē carnē meā et
ſaluos faciā aliquos ex illꝭ. Si ei
amiſſio eoꝝ recōciliacō eſt mūdi
q̄ aſſumpcō niſi vita ex mortuis.
Q̄d ſi delibatio ſācta ē ⁊ maſſa. Et
ſi radix ſācta ⁊ rami. Q̄d ſi aliqui
ex ramis fracti ſunt. tu aūt cū ole
aſter eēs inſertus es in illꝭ ⁊ ſociꝰ
radicis ⁊ pīguedinis oliue factꝰ
es: noli gloriari aduerſus ramos
Q̄d ſi gloriaris nō tu radicem poꝛ
tas. ſꝫ radix te. Dicis ḡ. Fracti ſūt
rami ut ego inſerar. Bn̄: Propꝫ
incredulitatē fracti ſūt. Tu aūt fi
de ſtas. Noli altū ſape ſꝫ time. Si
em̄ deus naturalibꝰ ramis nō pe
percit: ne forte nec tibi parcat. Vi
de ergo bōitatē ⁊ ſeueritatē dei. In
eos quidē q̄ ceciderūt ſeueritatē: ī
te aūt bonitatē dei: ſi ꝑmanſeris ī
bonitate. Alioq̄n ⁊ tu excideris. Sꝫ
⁊ illi ſi nō ꝑmanſerint in incredu
litate inſerent. Potēs ē em̄ deꝰ ite
rū īſerere illos. Nā ſi ⁊ tu ex natuā
li exciſus es oleaſtro ⁊ ꝯtra natu
rā inſertꝰ es in bonā oliuā: q̄nto
magis hij q̄ ſcđm naturā inſeren
tur ſue oliue. Nolo em̄ vos igno
rare frēs miſteriū hoc: ut nō ſitis
vobiſipſis ſapiētes. qꝛ cecitas ex
ꝑte ꝯtigit in iſrł donec plenitudo
gentiū intraret ⁊ ſic oīs iſrł ſaluꝰ
fieret ſic̄ ſcriptū ē. Veiet ex ſyon
q̄ eripiat ⁊ auꝰtat impietatē ab ia
cob. Et hoc illꝭ a me teſtamētū: cū
abſtulero pc̄tā eoꝝ ſcđm euange
liū q̄dē inimici ꝓpꝫ vos. ſcđm ele
ctionē aūt cariſſimi ꝓpꝫ prēs. Si

ne penitētia ei ſūt dona ⁊ vocatio
dei. Sicut em̄ aliquādo ⁊ vos non
credidiſtis deo. nūc aūt miſericoꝛ
diā ꝯſecuti eſtis ꝓpꝫ incredulitatē
illoꝝ: ita ⁊ iſti nūc nō crediderūt
ī veſtrā miſericordiā ut ⁊ ipī miſe
ricoꝛdiā ꝯſequant. Cōcluſit ei de
us oīa in incredulitate ut oīm mi
ſereat. O altitudo diuitiaꝝ ſapien
tie ⁊ ſcīe dei q̄ ī cōprehēſibilia ſūt
iudicia eiꝰ ⁊ inueſtigabiles vie eiꝰ
Quis em̄ ꝯgnouit ſenſum dn̄i: aut
q̄s cōſiliariꝰ eiꝰ fuit. Aut q̄s ꝑoꝛ
dedit illi et retribuet ei. Q̄m ex ip
ſo ⁊ ꝑ ipm̄ ⁊ in ipō ſūt oīa: ipī glo
ria in ſc̄la ſeculoꝝ amē. Ca. xij.

Obſecro itaqꝫ vos fratres per
miſericordiā dei: ut exhibea
tis corpa vr̄a hoſtiā viuentē. ſan
ctā. deo placentē. racōnabile ob
ſequiū veſtꝝ. Et nolite cōformari
huic ſc̄lo. ſꝫ reformamini in noui
tate ſenſus veſtri: ut probetis que
ſit voluntas dei bona et bene pla
cens et perfecta. Dico enim ꝑ gra
tiam que data eſt mihi omnibꝰ
qui ſunt inter vos: non plus ſape
re q̄ꝫ oportet ſapere. ſꝫ ſapere ad ſo
brietatem et vnicuiqꝫ ſicut deus
diuiſit menſurā fidei. Sicut enim
ī vno corpore multa membra ha
bemus. omnia autē membra nō
eundem actum habent: ita multi
vnum corpus ſumus ī criſto. ſin
guli autē alter alterius membꝛ̄
habentes donationes ſcđm grati
am que data eſt nobis differen
tes. Siue prophetiam ſcđm ratio
nem fidei. Siue miniſterium in mi
niſtrando. Siue qui docet: in do
ctrina. Qui exhortatur: in exhoꝛ
tando. Qui tribuit: in ſimplicitate

Qui preeſt ī ſollicitudīe. Qui miſe
ret in hilaritate Dilectō ſine ſimu
lacōne. Odientes malū. adheren
tes bono. Caritate fraternitatis inui
cē diligētes. honore inuicē preue
niētes. Sollicitudine nō pigri. ſpi
ritu feruentes. dn̄o ſeruientes. Spe
gaudētes. in tribulacōe patiētes.
orōni inſtātes. Neceſſitatib9 ſan
ctoꝝ ɔmunicātes. hoſpitalitatē ſe
ctātes. Bn̄dicite pſequentib9 vos
Bn̄dicite ⁊ nolite maledicē. Gau
dere cū gaudētib9. flere cū flentibꝫ
Idipm̄ inuicē ſentiētes. Non alta
ſapientes. ſꝫ humilib9 ɔſentiētes
Nolite eē prudētes apud voſmet
ipōs. Nulli malū ꝓ malo reddētes
ꝓuidētes bō nō tm̄ corā dō ſꝫ etiaꝫ
corā oīb9 hoīb9. Si fieri pōt qꝺ ex
vobis ē cū oīb9 hoīb9 pacē hn̄tes
Nō voſmetipōs defendētes cariſſi
mi ſꝫ date locū ire. Scriptū eſt enī
Mihi vindictā ⁊ ego retribuā dic̄
dn̄s. Sꝫ ſi eſurierit inimicus tuus
ciba illū. ſi ſitit potuꝫ da illi. Hoc
enī faciēs. carbones ignis ɔgeres
ſup caput ei9. noli vinci a malo ſꝫ
vince in bono malū. Ca. xiij.

Omnis aīa poteſtatib9 ſblī
mioribus ſbdita ſit. Nō eſt ei
poteſtas niſi a dō. Que aūt ſunt a
dō. ordinata ſūt Itaqꝫ q̄ reſiſtit po
teſtati. dei ordinacōni reſiſtit. Qui
aūt reſiſtūt. ipi ſibi dānacōeꝫ ac
quirūt. Nā prīcipes nō ſunt timo
ri boni opis. ſꝫ mali. Vis aūt non
timere ptātē. Bonū fac ⁊ habeb̄
laudē ex illa. Dei enī miniſter eſt
tibi in bonū. Si aūt malū feceris ti
me. Nō enī ſine cā gladiū portat
Dei enī miniſter eſt. vindex in irā
ei qui male agit. Ideo qꝫ neceſſita
te ſubditi eſtote. nō ſolū ꝓpt̄ iram
ſꝫ etiā ꝓpt̄ ɔſcientiā. Ideo enī ⁊ tri
buta preſtatis. Miniſtri ei dei ſūt
in hoc ipm̄ ſeruientes. Reddite ꝰ
oīb9 debita. Cui tributū tributū.
cui vectigal vectigal. cui timoreꝫ ti
morē. cui honoreꝫ honorē. Nemini
quicq̄ debeatis. niſi ut inuiceꝫ dili
gatis. Qui enī diligit ꝓximū. legē
impleuit. Nā nō adulterab̄. non
occides. nō furaberis. non falſū te
ſtimoniū dices. nō ɔcupiſces Et
ſi qꝺ ē aliud mandatū in hoc ver
bo inſtaurat̄. diliges ꝓximū tuuꝫ
ſicut teipm̄. Dilectio ꝓximi malū
nō opat̄. Plenitudo ꝰ legis ē dile
ctio. Et hoc ſciētes tēpus. qꝛ horā ē
iaꝫ nos de ſōno ſurgere. Nūc enī
ꝓpior eſt nrā ſalus q̄ cū credim9.
nox p̄ceſſit. dies aūt appropinqua
bit. Abiciam9 ꝰ opa tenebraꝝ ⁊
induamur arma lucis ſicut ī die
honeſte ambulem9. nō ī comeſſa
tionib9 et ebrietatib9. nō in cubi
lib9 et impudiciciis. nō in ɔten
tione ⁊ emulatione. ſꝫ induimini
dn̄m ihm̄ xp̄m ⁊ carnis curā ne fe
ceritis in deſideriis. Ca. xiiij.

Infirmū aūt in fide aſſumite
nō in diſceptacōnibꝫ cogita
tionū. Alius enī credit māducare
ſe oīa. Qui aūt infirm9 eſt. olus
māducet. Is qui manducat. nō
manducātē nō ſpnat ⁊ qui non
māducat. māducantē nō iudicet
De9 ei illū aſſumpſit. Tu quis es
q̄ iudicas alienū ſeruū. dn̄o ſuo
ſtat aut cadit. Stabit aūt Potēs
eſt enī deus ſtatuere illū. naꝫ ali9
iudicat diem int̄ diē. alius auteꝫ
iudicat oēm dieꝫ. Vnuſquiſqꝫ in
ſuo ſenſu abūdet. Qui ſapit diem

dño ſapit ⁊ qui manducat: dño
manducat. Gratias eñ agit deo
Et qui nõ manducat: dño nõ mã
ducat ⁊ grãs agit deo. Nemo eñ
noſtꝝ ſibi viuit ⁊ nemo ſibi mori
tur. Siue ei viuimꝰ: dño viuimꝰ.
ſiue morimur: dño morimur. Si
ue ergo viuimꝰ ſiue morimur: do
mini ſumꝰ. In hoc ei xp̃s mortuꝰ
ẽ ⁊ reſurrexit ut ⁊ viuoꝝ ⁊ mortuo
rũ dñet. Tu aũt qͥd iudicas frẽz
tuũ: aut tu quare ſpernis fratrem
tuũ. Oẽs enim ſtabimꝰ añ tribu
nal dei. Scriptũ eſt eñ. Viuo ego
dicit dñs: qm̃ mihi flectet omne
genu ⁊ oĩs lingua confitebit deo
Itaqꝫ vnuſquiſqꝫ nrm̃ ꝓ ſe racõez
reddet deo. Nõ ergo amplius inui
cez iudicemus. Sed hoc iudicate
magis ne ponatis offendiculum
fratri vel ſcandalũ. Scio ⁊ cõfido
in dño ihũ. qꝛ nihil cõmune ꝑ ip
ſũ niſi ei qui exiſtimat qͦd ꝯmune
eẽ: illi ꝯmune eſt. Si eñ ꝓpt cibũ
frat tuꝰ ꝯtriſtat: iam nõ ſcd̃m ca
ritatẽ ambulas. Noli cibo tuo illũ
pdere ꝓ quo xp̃s mortuꝰ eſt. Nõ
ẽgo blaſphemet bonũ noſtꝝ. Nõ
eſt eñ regnũ dei eſca ⁊ potus. ſed
iuſtitia ⁊ pax ⁊ gaudiũ in ſpũſã
cto. Qui eñ in hoc ſeruit xp̃o pla
cet deo ⁊ ꝓbatꝰ ẽ hominibꝫ. Itaqꝫ
que pacis ſũt ſectemur et q̃ edifi
cacõis ſũt in inuicẽ cuſtodiamꝰ
Noli ꝓpt eſcaz deſtruere opus dei
Oĩa quidẽ ſũt mũda. ſꝫ malũ ẽ ho
mini qͥ ꝑ offendiculũ manducat.
Bonũ ẽ nõ mãducare carnẽ ⁊ nõ
bibere vinuz neqꝫ in quo frat tuꝰ
offendit aut ſcãdaliſat aut infir
mat. Tu fidẽ hẽs penes temetip̃m
habe coraz deo. Beatus qui nõ iu

dicat ſemetip̃m in eo qͦd probat
Qui aũt diſcernit ſi mãducauerit
dãnatus ẽ: qꝛ nõ ex fide. Omne ãt
qͦd nõ ẽ ex fide pctm̃ ẽ. Ca. xv.
Debemꝰ autẽ nos firmiores i
becillitates iſirmoꝝ ſuſtine
re ⁊ nõ nob placere. Vnuſquiſqꝫ
veſtꝝ ꝓximo ſuo placeat in bonũ
ad edificacõem. Etenĩ xp̃us nõ ſi
bi placuit ſed ſicut ſcriptũ ẽ: impro
peria improperãtiuz tibi ceciderũt
ſup me. Quecũqꝫ eñ ſcripta ſunt
ad noſtrã doctrinã ſcripta ſũt: ut
ꝑ patientiã ⁊ cõſolacõem ſcriptu
raꝝ ſpem habeamꝰ. Deus aũt pa
tientie ⁊ ſolacij det vob idipſũ ſa
pere in alterutꝝ ſcd̃m ihm̃ xp̃m ut
vnanimes vno ore honorificetis
deũ ⁊ prẽz dñi noſtri ihũ xp̃i. Pro
pter qͦd ſuſcipite inuicez ſicͭ ⁊ xp̃us
ſuſcepit vos in honorẽ dei. Dico ei
xp̃m ihũ miniſtrũ fuiſſe circũciſio
nis ꝓpt veritatẽ dei ad ꝯfirmãdas
ꝓmiſſiones patꝝ. gẽtes autẽ ſup
miſericordia honorare deũ ſicͭ ſcri
ptũ eſt. Propterea cõfitebor tibi i
gentibꝰ dñe et nõi tuo cantabo.
Et iterꝝ dicit. Letamini gentes cũ
plebe eius. Et iterũ. Laudate oẽs
gẽtes dñm ⁊ magnificate eũ oẽs
populi. Et ruſus yſaias ait. Erit
radix ieſſe ⁊ qui exurget regere gẽ
tes in euz gentes ſperabũt. Deus
aũt ſpei repleat vos oĩ gaudio ⁊
pace in credẽdo: ut abũdetis in ſpe
⁊ virtute ſpũſſancti. Certus ſũ ãt
fratres mei ⁊ ego ipſe de vobis: qͦ
niam ⁊ ipſi pleni eſtis dilectione
repleti õni ſcientia. ita ut poſſitis
alterutrum monere. Audatiꝰ au
tem ſcripſi vobis fratres ex pãte
tanqͣ in memoriaz vos reducens

xpē grām q̄ data ē m̄ a deo ut ſim
miniſter xpi ihū in gētib9 ſācīfi
cans euāgeliū dei· ut fiat oblacō
gentiū accepta ⁊ ſāctificata in ſpi
ritu ſācto· Habeo igit̄ gloriā ī xpo
ihū ad deū· nō em̄ audeo aliquid
loqui eoꝝ que ꝑ me nō efficit cri
ſtus in obedientiā gentiū: verbo
⁊ factis in v̄tute ſignoꝝ ⁊ ꝓdigio
rū ī v̄tute ſpū ſancti· ita ut ab ihe
ruſalē ꝑ circuitū vſq3 ad illiricum
repleuerim euāgeliū xpi· Sic aūt
p̄dicaui euāgeliū hoc· nō vbi no
minatus ē criſt9 ne ſup alienū fū
damentū edificarē· ſ3 ſicut ſcriptū
eſt quib9 nō eſt annūciatū de eo
videbūt ⁊ qui nō audierūt de eo
intelligēt· Propt̄ qd̄ impediebar
plurimū venire ad vos· nūc vero
vlteri9 locū nō hn̄s in hijs regio
nib9· cupiditatē aūt hn̄s venien
di ad vos ex multis iā3 p̄cedētib9
ānis· cū in hiſpaniā ꝓficiſci cepe
ro· ſpero q̄ p̄teriens iudeā vos et
a vob̄ deducar illuc ſi vob̄ primū
ex p̄te fruitus fuero· nūc igit̄ ꝓfi
ciſcar in ihrl̄m miniſtrar̄e ſanctis
Probauer̄t ei macedōia et achia
collacōe3 aliquā facere ī paupes
ſāctoꝝ q̄ ſunt ī ihrl̄m· Placuit ei
eis ⁊ debitores ſūt eoꝝ· nā ſi ſpiri
tualiū eoꝝ ꝑticipes facti ſunt gēti
les dn̄t ⁊ in carnalib9 miniſtrare
eis· Hoc igit̄ cū ꝯſūmauero et aſ
ſignauero eis fructu3 hūc ꝑ vos
ꝓficiſcar in hyſpaniā· Scio autē
qm̄ veniens ad vos ī abūdantia
bn̄dictiōis xpi venia3· Obſecro ḡ
vos fratres ꝑ dn̄m noſtꝝ ihm̄ cri
ſtū ⁊ ꝑ caritatē ſācti ſpūs ut adiu
uetis me ī oracōnib9 ad deū ut li
berer ab īfidelib9 q̄ ſunt ī iudea et

obſequij mei oblacō accepta fiat
in ihrl̄m ſanctis ut veniā ad vos
in gaudio ꝑ voluntatē dei ut refri
gerer vobiſcū· Deus aūt pacis ſit
cū oīb9 vob̄ amen· Ca· xvi·

Commēdo autē vob̄ phebē ſo
rorē noſtrā q̄ eſt in miniſte
rio eccīe que eſt cenchris ut eā ſu
ſcipiatis in dn̄o digne ſanctis et
aſſiſtatis ei ī quocūq3 negocō vrī
īdiguerit· Etem̄ ipſa q̄3 aſtitit mul
tis ⁊ mihi ipi· Salutate priſcam ⁊
aquilā adiutores meos ī xpō ihū
qui ꝓ aīa mea ſuas ceruices ſup
poſuerūt· q̄b9 nō ſolus ego grās
ago ſ3 ⁊ cūcte eccīe gentiū ⁊ dome
ſticā eccīa3 eoꝝ Salutate ephene
tū dilectu3 m̄ qui ē p̄mitiu9 aſye ī
xpō ihū Salutate mariā que mul
tū laborauit ī vobis· Salutate an
dronicū ⁊ iuliā cognatos ⁊ capti
uos meos q̄ ſunt nobiles ī aplis
qui ⁊ an̄ me fuer̄t in xpō· Saluta
te ampliatū dilectiſſimū m̄ ī dn̄o
Salutate vrbanū adiutorē nr̄m
in xpō ihū ⁊ ſtachin dilectū meū·
Salutate appellen ꝓbū ī xpō· Sa
lutate eos q̄ ſunt ex ariſtoboli do
mo· Salutate herodionē ꝯgnatū
meu3· Salutate eos q̄ ſunt ex nar
ciſci domo q̄ ſunt ī dn̄o· Salutate
triphenā ⁊ triphoſā que labōant
in dn̄o· Salutate ꝑſidā cariſſimā
que multu3 laborauit in dn̄o· Sa
lutate rufū electū in dn̄o ⁊ matrē
ei9 ⁊ mea3· Salutate aſinc̄retū fle
gontā hermē patrobam hermā
et q̄ cū eis ſunt fratres· Salutate
philologū ⁊ iuliā nereū et ſororē
eius ⁊ olimpiadē ⁊ oēs qui cū eis
ſunt ſāctos· Salutate inuicē ī oſcu
lo ſancto· Salutāt vos oēs eccīe

xp̄i. Rogo aũt vos fratres ut ob
ſeruetis eos qui diſſenſiões ⁊ of
fendicula ꝑter doctrinā quā vos
didiciſtis faciũt ⁊ declinate ab illꝭ
Huiuſmõi eĩ xp̄o dño noſtro nõ
ſeruiunt ſꝫ ſuo ventri et ꝑ dulces
ſermones ⁊ bñdictiones ſeducũt
corda innocentiũ. Veſtra eñ obe
dientia in omni loco diuulgata ē.
Gaudeo igiť ĩ vobis. ſed volo vos
ſapientes eē in bono et ſimplices
in malo. Deus autē pacis conte
rat ſathanan ſub pedibꝰ veſtris
velociter. Gratia dñi noſtri ihesu
xp̄i vobiſcuꝫ. Salutat vos thimo
theus adiutor meꝰ ⁊ luciꝰ et iaſõ
⁊ ſoſi paťconati mei. Saluto vos
ego tertiꝰ ꝗ ſcripſi epiſtolā in do
mino. Salutat vos gaius hoſpes
meꝰ et vniũſe ecc̃ie. Salutat vos
eraſtꝰ archariꝰ ciuitatis ⁊ quar
tus frater. Grã dñi noſtri ihũ cri
ſti cũ oĩbꝰ vobis amen. Ei aũt qui
potẽs eſt vos ↄfirmare iuxta euã
geliũ meũ ⁊ predicacõem ihũ cri
ſti ſcd̃m reuelacõem miſterij tẽpo
ribꝰ eternis taciti qđ nũc patefa
ctũ eſt ꝑ ſcripturas ꝓphaꝝ ſcd̃m
preceptũ eterni dei ad obedicõem
fidei in cũctis gentibꝰ cogniti ſoli
ſapiẽti deo ꝑ ihm̃ xp̄m: cui hono
⁊ gloria in ſecula ſeculoꝝ amen.

Explicit ep̃la ad romanos.

Incipit ꝓlogꝰ in epiſtolā ad
Corinthios.

Corinthij ſũt achaici ⁊
hij ſimiliter ab apoſto
lo audierunt verbum
veritatis ⁊ ſũuerſi ſũt
multifarie a falſis apoſtolis. Qui
dam a philoſophie verboſa elo
quentia. alij ſecta legis iudaice ĩ
ducti ſunt. Hos reuocat apoſto
lus ad veram fidem ⁊ euangelicã
ſapientiam: ſcribens eis ab ephe
ſo ꝑ thimotheũ.

Explicit ꝓlogus. Incipit epi
ſtola ad Corinthios ꝑma.

Paulus vocatus apo
ſtolus ihũ criſti per
voluntatem dei ⁊ ſo
ſtenes fraťecclesie
dei que eſt corinthi
ſanctificatis in criſto ihũ vocatis
ſanctis cum omnibus qui inuo
cant nomen domini noſtri ihesu
criſti in omni loco ipſorum ⁊ no
ſtro. Gratia vobis ⁊ pax a deo pa
tre noſtro et domino ihesu criſto.
Gratias ago deo meo ſemper pro
vobis in gratia dei que data eſt
vobis in criſto ihesu. quia in om
nibus diuites facti eſtis in illo in
omni verbo ⁊ in omni ſcientia. ſic
teſtimoniũ criſti confirmatum ē
in vobis ita ut nihil vobis deſit ĩ
vlla gratia: expectantibus reuela
tionem domini noſtri ihesu criſti
qui et confirmabit vos vſqꝫ in fi
nem ſine crimine: in die aduentꝰ
domini noſtri ihesu criſti. Fidelis
deus per quem vocati eſtis in ſoci
etatem filij eius ihesu criſti domi
ni noſtri. Obſecro autem vos fra
tres per nomen domini noſtri ihe
ſu criſti: ut idipſum dicatis om̃es
et non ſint in vobis ſciſmata. Si
tis autem perfecti in eodem ſen
ſu ⁊ in eadem ſcientia. Significa
tum eſt enim mihi de vobis fra
tres mei ab hijs qui ſunt cloes.
quia contentiones ſũt inter vos.